

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jus Canonicum Practice Explicatum, Seu Decisiones Casuum

Ad Singulos Decretalium Gregorii Papæ IX. Titulos, & ad consuetum
Referendi modum accommodatæ. Opus Novum

Complectens alteram Decretalium medietatem, videlicet nonaginta duos
Titulos, à Titulo XX. libri III. de Feudis usque ad finem

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1734

Quæstio. An Robboria, seu Rapina in vtis publicis semel tantùm commissa
gladio, vel alio mortis genere, sit punienda?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62204)

derit, enarrat, qui aiebant, se à longè hunc aggressorem, cum ense mstringeret & ictum pararet, conspexisset. Hortabantur proin eum, ut secum pergeret in urbem, & si alià viâ ablatas sibi pecunias recuperare nequiret, operâ Judicis consequatur. Hi itaque raptorem insecti studiosè observârunt, quam domum ingrederetur, & mox accesserunt Judicem, reique seriem enarrantes postulârunt, ut hunc Robbatorem compellat restituere ablatum. Judex trium virorum querelâ cum circumstantiis individuanibus depositâ permotus Cleopham per lictores comprehensum altera die ad examen vocavit, in quo post aliquam tergiversationem factus est crimen, ad quod ob perditas in lusu

pecunias perturbatus induci se passus est, se multum propterea dolere, & omnino paratum esse ad reddendum quod vi extorsit, simulque eum contestatus, se nihil simile unquam fuisse ausum patrare, uti post inquisitionem nihil simile unquam attentasse repertus est. Judex igitur hominis sortem miseratus propendebat in clementiam, & à mortis poena liberare cupiebat, si salvâ Justitiâ posset, cum sciret, plurimos Doctores valde rigidos esse in plectenda robboria, seu prædatione, & rapina in publicis viis commissa, & gladiò vel aliò mortis genere, etiam ob unicam actum, etsi res ablata sit modica, puniendos esse reos asserere, vel etiam solere sic punire. Sit ergo

QUÆSTIO.

An Robboria, seu rapina in viis publicis, semel tantum commissa gladiò vel aliò mortis genere sit punienda?

PRO mortis poena cum Carpzov. in Prax. Crimin. q. 90. & in Jurisprud. forens. p. 4. constit. 35. definit. 6. concludant multi, & probant 1. ex Constit. Pœnal. Caroli V. art. 126. ubi sine ulla distinctione, an quis semel vel sæpius sit grassatus, seu rapinam ac prædationem exercuerit, an rem modicam aut minimam, vel magni momenti rapuerit, an raptor sponte

reddiderit ablatum, vel non, an ferrò, vel metu injecto adegerit alterum, ut res suas sibi exhibeat, imò an in via publica, vel in ædibus aut alio loco, rem extorqueat vi, sed illimitatè poenam mortis statuit in omnem malitiosum grassatorem seu raptorem, hujus criminis convictum, juxta Constitutiones Majorum, & Communia Jura Casarea, **Fin.**

Ein jeder böshafftiger, überwundener (convictus) Räuber soll nach Vermög unser Vorfahren, und unser gemeinen Käyserlichen Rechts, mit dem Schwerdt, oder, wie an jedem Ort in diesen Fällen mit guter Gewohnheit herkommen ist, doch am Leben gestrafft werden. Sed, ubi Lex non distinguit, nec nos debemus distinguere juxta brocardicum; & verba generalia generaliter sunt intelligenda per l. 1. §. generaliter 1. ff. de Legat. prest. ergo & ista lex Carolina generaliter & absque omni distinctione aliqua ex dictis intelligenda venit, præsertim quia

2. Rigoris Carolinae Constitutionis causa videtur fuisse securitas viæ publicæ, quæ à Magistratibus curari, & facta rectaque conservari debet. l. 1. §. quies ff. de Off. Præs. Urb. l. 13. ff. de Off. Præs. non verò illatum aliis damnum, quo attentio furtum æstimari ac puniri debet. Consil. Crim. Carol. art. 169. nec frequentia deprædationum; sed securitas viæ publicæ jam violatur per ablationem rei minimæ, & per unicam deprædationem malitiosè factam; ergo. Confirmatur 1. Fur ob primum etiam furtum, valorem 5. ducatorum excedens, loquedo punitur. Bald. Menoch. Covar. Guid. Pap. & alii cum eodem Carpzov. Prax. p. 1. q. 78. n. 21. 72. 73. 74. afferente, id per totam ferè Germaniam usu & praxi receptum, cujus vestigia quoque legit Christoph. Blumlacher ex & ad Caroli-

nam art. 160. ergo à fortiori etiam prædator seu raptor ob unicam rapinam in strata publica commissam, & primam Roboriam, gladio puniendus est; cum rapina sit gravius delictum quovis simplici furto. l. 14. §. 12. ff. quod mel. caus. l. Raptores. C. de Episc. & Cler. Id ipsum Confirmatur 2. ex eadem Carolina art. 159. ubi clare habetur, quod primum furtum, etiam non magnum, id est, 5. solidos non excedens, si qualificatum sit, h. e. periculosum, vel seditiosum, ut vocant, saltem si sit cum effractione violenta adhibitis armis periculosis publicam pacem turbantibus, suspendio plebendum sit. D. Vogelius in Decade Selectorum Q. 7. 8. n. 12. 13. cum suo Professore Magnifico D. Herman. Ant. de Chlingensperg, Gomez, Carpzov. Blumlach. Brunnem. Scilicet quia laquei supplicium hoc casu latum est ob fracta pacis temeritatem, non ob damnum illatum & in poenam rei ablatae &c. ergo absurdum esset, si prima roboria, & rapina etiam rei modica, in viis publicis facta, gladium & poenam mortis evaderet, cum præter injuriam personæ illatam, quæ qualitas malitiæ in furto periculoso non reperitur, etiam lædat securitatem & pacem publicam, quæ in publicis viis vel maximè conservari debet.

Fatendum est, hanc rigidam sententiam valde quidem esse probabilem, ac ita quidem, ut ego ipse in meo Candidato ad tit. de Raptoribus n. 5.

n. 5. eidem subscripserim, verum modo, postquam legi egregium tractatum Doctissimi Bernardi Gletl, quem vocat *Jurisprudentiam terribilem*, in hoc puncto non terribilis, & rem accuratius perpensi, in hac materia, ubi agitur de vita hominis, benigniorem praefero cum Nicolao Reulner. l. 1. *decif.* 16. n. 20. Matth. Stephan. in *Not. ad art.* 126. *Ordinat. Crimin. Caroli V.* & ibidem Georg. Rem. item cum Antonio Fab. in *Cod. lib. 9. tit. 24. def.* 7. n. 3. & D. Glette *tract. cit. to. 1. c. 3. §. 5. n. 5.* cum quo ad poenam mortis robbatori inferendam requiro hæc tria, ut ferrò, ut sapius, & ut in publicis itineribus grassatus fuerit. Nec desunt gravia sic sentiendi, & mentem meam mutandi, fundamenta, quorum

Primum desumo ex Jure Civili antiquiore, nimirum l. *Capitalium.* 28. l. *grassatores.* 10. ff. de *Pœnis*, ubi sic habetur: *grassatores, qui prædæ causâ faciunt, proximi latronibus habentur, & si cum ferro adgredi, & spoliaverint, capite puniuntur.* NB. *atque si sæpius, atque in itineribus hoc commiserunt. Ceteri in metallum dantur, vel in insulas relegantur.* Ex quo textu manifestè apparet ad hoc, ut grassator vel raptor, qui alios aggreditur spoliandi causâ citra occisionem tamen, capite puniri & ultimò supplicio affici possit, requiri dicta tria, quæ sunt adhibitio ferri vel gladii, frequentia & repetitio actuum, & circumstantia itineris publici: & si quid horum desit, alia ac minori

(R. P. Pichler *Decif. T. 2.*)

pœna, nimirum relegatione vel damnatione ad opus publicum aut metallum, puniendum esse, uti hac pœna mitiori affiendi sunt Expilatores, h. e. ut cum Alciato Spiegel. & Jo. Calvin. in *Lexic.* explicant, qui viatores vel obvios noctu invadunt, & palliis, aliisve vestimentis spoliant: ergo unica robboria, vel rapina, cum ferro exercita in via publica, non sufficit ad infligendam mortis pœnam de Jure Civili Communi, à quo non abludit *Constitutio Pœnalis* seu *Ordinatio Criminalis Caroli V.* Unde

Fundamentum secundum petitur ex *d. Ordin. Crim. Carolina.*, cui ferè unicè innituntur Adversarii. Nemesius seu *Ordinatio Carolina* non simpliciter statuit, ut omnis malitiosus raptor indistinctè feriat gladiò, vel alio mortis genere afficiatur, sed cum limitatione & relatione ad Jus Commune, *vermög unser gemeinen Käyserlichen Rechten, conformiter nostro Juri Communi Casareo*, seu ut raptor sive robbator secundum tenorem & ordinationem Juris Communitatis, quem nempe istud ad mortem damnat, gladiò &c. perimatur; adeoque Carolina non tantum novam grassatoribus & robbatoribus constituit pœnam, quam à Jure Communi statutam confirmat, & autoritate sua munit. Atqui Jus Commune, ut patet ex textu l. 28. §. 10. ff. de *Pœn.* allegato, non omnem prædatorem vel grassatorem gladiò vult puniri vel morte, sed illum duntaxat,

* O

taxat, qui ferrò, sæpius, & in itinere publico alios invasit prædandi causâ, id quod agnoscit præcipuus Adversarius Carpzov. dum *constit.* 35. *cit. defm.* 6. n. 3. se & opinionem suam fundat in observantia & usu fori Saxonici; *§ defm.* 7. n. 2. ait Doctores & Interpretes ex *d. l.* 28. *communiter inferre*, quòd ad mortis supplicium haud devenire possit, nisi reus cum ferro aggressus, & solitus sit de prædari, & quidem ex destinato ac in itineribus & viis publicis: ergo etiam Carolina non omnem grassatorem malitiosum, raptorem, vel robbatorem ad gladium vel aliud mortis genus, vi consuetudinis alicubi fortè receptum, condemnat, sed præcisè illum, qui ferrò strictò, sæpius, atque in via publica prædatur. *Confirmatur*: Carolina saltem non elarè recedit à Jure Communi, ut planè indubitatum est tum ex tenore *art.* 126. *cit.* tum ex discrepantia Doctorum: ergo hoc ipso dicendum est, non recessisse; cum *contra eum*, qui legem dicere potuit apertius, sit interpretatio faciendâ. *c. 57. de R. F. in 6. & in obscuris minimum sit sequendum. c. 30. eod.* seu, quod minus gravat: id quod vel maximè locum habere debet in tam odiosis, ubi agitur de vita hominis.

Rationes dubitandi nunc facilè expediuntur. *Prima* quidem negando, quòd Carolina Nemesis recedat à Jure Communi, imò ipsa satis se declarat, quòd non recedat, nempe per illam clau-

fulam, *juxta tenorem Juris Communi*, dum illum duntaxat vult gladiò &c. puniri & in illis circumstantiis, quem & in quibus Jus Commune dignum censet gladiò, & damnat ad mortem. Licèt igitur Carolina generaliter statuât, ut *omnis malitiosus raptor convictus puniatur gladiò* &c. non tamen determinat, quis censendus sit malitiosus raptor & grassator, qui poenâ mortis sit dignus, sed hanc determinationem ex Jure Communi vult desumi, quod expressè tria requirit, nempe ut rapina fiat cum ferro, sæpius, & in itineribus *l. 28. cit.* Unde deducitur, & planè infertur, gladiò plecti non posse 1. qui non ferrò seu stricto ense, vel alio armorum æquivalentium genere adhibito. 2. Qui tantum semel. 3. Qui in villis aut ædibus rapinam exercuit. Neque dicas, domum propriam cuique tutissimum debere esse refugium atque receptaculum. *l. 18. ff. de in jus. voc.* nam domi suæ plura cuique suppetunt remedia, quibus se suæque teneatur; in viis verò & itineribus amplior impudentiæ campus patet, adeoque prædonum injuriis magis sumus expositi, & soli ac inermes quandoque obruimur, ut loquitur, & sic disparem esse in utroque casu rationem ostendit D. Glettle n. 8. De casu; quo res minima per robboriam auferitur, & quando res ablata spontè restituitur ex intervallo à prædone abstraho studiosè, & nihil determino. Fors modicitas rei sola non liberat à morte robbatorem pro-

proprie dictura, & descriptum in
Jure Communi l. 28. cit.

Secunda dubitandi ratio pariter ex
responsione ad primam corrui. Sit
enim, quod securitas via publicæ
& itineris Carolo V. fuerit causa
pœnam gladii in malitiosum rapto-
rem statuendi, non tamen fuit alio
modo, quam quo illam voluit esse
sanctam Jus Commune, & conser-
uari voluit decreta gladii pœnâ, ut
insinuat clausula Carolinæ, *juxta
tenorem*, vel conformiter *Juri Com-
muni Casareo*. Licet ergo per uni-
cam deprædationem securitas via
publicæ violetur, non tamen viola-
tur eo modo, quo deprædantem Jus
Commune, consequenter & Carola-
lina, illi se expressè conformans,
censuit dignum gladiô, & eo pu-
niri voluit. Ad *Confirmationem* 1.
ajo, *Antec.* esse valde dubium, cum
contrarium tanquam in theoria lon-
ge probabilius (quid quid sit de Praxi
& Consuetudine, quam in Saxonia
vigere credo, non per totam fere
Germaniam, ut ait fidenter Carpzov.)
defendant plurimi cum Jac. Rol. à
Valle, Cæpoll. Damhoud. Farinac.
Jul. Clar. attestante de Praxi Com-
muni, & Joanne Harprecht in. *§.
5. Instit. de Oblig. quæ ex delict.* ubi
longum textit DD. catalogum. Rati-
onem pro benigniori sententia,
quæ semper in casu, quo utraque
sententia verè est probabilis & dubia,
eligenda est in Criminalibus. per
l. 6. l. 15. *§. fin. l. 192. §. fin. ff. de R. J.*

dant inter alias hanc palmarem, quia
unicum motivum statuendi ultimum
supplicium infures, vel saltem præ-
cipuum fuit reiteratio delicti & in-
corrigibilitas furis, ut habet com-
munis, & quidem jam ante Neme-
sim Carolinam, ut docet Gomez
to. 3. c. 5. n. 6. ac desumitur etiam
ex Carolina *art. 161. §. 162.* Ne-
que adversatur *articulus 160.* quo
gloriantur rigidi Adversarii, quia,
ubi loquitur de furto primo magno,
vult quidem illud gravius puniri
propter gravitatem damni illati.
So hat es ein mehrer Straff, dann
ein Diebstahl, der geringer ist, ni-
hil autem dicit de pœna mortis:
quando autem inferius hanc decer-
nit, loquitur non amplius de furto
magno simplici, sed de qualificato,
periculoso, seditioso: wo aber der
Dieb zu solchem Diebstahl gestigen
oder gebrochen, oder mit Waffen
als vorsteht, gestohlen hat, so
hat er damit, wie obgemeltd, das
Leben verwürckt. Vide D. Vogeli-
us à n. 20. usque ad finem. Proin
rectè negatur *Antec.* Sed etiam hoc
transmissio negatur *Cons.* quia in Pœ-
nalibus non debet fieri extensio ad
parem pœnam ob paritatem, iden-
tatem, vel etiam majoritatem rati-
onis, juxta receptam doctrinam,
præsertim ubi Jus pro alio casu decer-
nit aliam pœnam, sicut tam Carola-
lina Ordinatio Criminalis quàm Jus
Commune aliam, & quidem non
capitalem, decernit in primam rob-
briam & deprædationem. Ad *Con-*

firmationem 2. C. Antec. N. Conf. partim quia dispar est ratio in furto violento periculoso aut seditioso, & in Rapina; quia homines in furta omnia propensiores esse noscuntur, quàm in rapinas & grassaturam, ut constat ex communi sensu & experientia, & fures omnes, quantum possunt, curant, ut clam committant facinus, e contra grassatores inapudenciam apertam præferunt: & hinc furtis violentis cohibendis opus est majori severitate, quàm reprimendæ grassaturæ, à qua plerique homines suâ sponte abhorrent. Solent autem Legislatores, dum

pœnas determinant, attendere non ad solam scelerum gravitatem, sed ad varias circumstantias, maxime ad propensionem hominum majorem vel minorem in unum præ alio delictum, & ubi advertunt majorem, majorem adhibere rigorem, & gravius plètere, ne ob majorem propensionem multiplicentur delicta Reipublicæ valde noxia. Partim, licèt in furto violento & robboria esset eadem, vel in hac etiam major ratio, tamen propterea ad parem pœnam non est concludendum, ut paulò antè dixi.

TITULUS XVIII.

De Furtis,

DECISIO CLXII.

De Officiali fure, propter furtum & alia delicta mortepunkto, contra cujus hæredes conditionem furtivam instituerenitur læsi.

SPECIES FACTI.

Magnatum aliquis per plures annos habuit in suis pagis & prædiis officialem, simul œconomum & Judicem, *Hoff-Richter*, *Hoff-Marchs-Richter*, ut vocant, hominem illiteratum tamen satis divitem.

Hic furtò surripuisse eidam alteri vicino domino successivè duo pocula, unum aureum, alterum argenteum, atque catenam auream item ab aliis quædam injustè extorsisse insimulabatur. Præterea fuit homo lascivus, & cru-